

Begroting 2019

inclusief meerjarenraming 2020-2022

28 maart 2018

Inhoudsopgave

1	DEEL A – INLEIDING BEGROTING	5
1.1	Vooraf	5
1.1.1	Voortzetting integratie documenten	5
1.1.2	Ontwikkelingen begrotingsprogramma’s	5
1.2	Bestuur en directie	6
1.2.1	Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling	6
1.2.2	Directie	7
2	DEEL B – BELEIDSBEGROTING	8
2.1	Programmaplan	8
2.1.1	Doelstelling – te realiseren programma’s	8
2.1.2	Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten	8
2.1.3	Financieel overzicht	8
2.1.4	Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing	10
2.1.5	Programma 2 – Brandweezorg	15
2.2	Programma ondersteuning	19
2.3	Paragrafen	21
2.3.1	Weerstandsvermogen	21
2.3.2	Onderhoud kapitaalgoederen	25
2.3.3	Financiering	25
2.3.4	Bedrijfsvoering	26
2.3.5	Verbonden partijen	28
3	DEEL C – Financiële begroting	31
3.1	Overzicht van baten en lasten	31
3.2	Uiteenzetting van de financiële positie	31
3.3	Overzicht van incidentele baten en lasten	34
3.4	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	34
4	Bijlagen	35
4.1	Uitgangspunten begroting	35
4.1.1	Algemene uitgangspunten	35
4.1.2	Toepassen indexering	35
4.1.3	Overige uitgangspunten	36
4.2	Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente	37
4.2.1	Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente	37
4.2.2	Nadere specificatie opbouw bijdrage brandweer	37
4.2.3	Nadere specificatie opbouw bijdrage voorbereiding en coördinatie	38

4.3	Staat van reserves en voorzieningen	38
4.4	Staat van geldleningen	39
4.5	Specificaties investeringen	40
4.5.1	Meerjareninvesteringsplan	40
4.5.2	Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten.....	40

1 DEEL A – INLEIDING BEGROTING

1.1 Vooraf

1.1.1 Voortzetting integratie documenten

Voor u ligt de begroting 2019 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, met een doorkijk naar de jaren 2020-2022. In deze begroting, die bewust compact is gehouden, worden de doelen en ambities voor het boekjaar 2019 verwoord. Wij vertrouwen erop dat deze vorm van de begroting het inhoudelijk debat over de agenda en ambities van de veiligheidsregio faciliteert. Daarmee willen we samen met onze partners de komende jaren verder groeien en ontwikkelen.

Met deze begroting is voldaan aan de eisen die voortvloeien uit het (gewijzigde) Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV). In overleg met de Provincie is deze begroting op enkele punten aangevuld ten opzichte van de begroting 2018. Zo is een overzicht van incidentele baten en lasten toegevoegd en is inzicht gegeven in de omvang van de gerealiseerde bezuinigingen van afgelopen jaren. Daarnaast is de berekeningsmethodiek van enkele financiële kengetallen aangepast.

In deze begroting is het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen geconsolideerd. Rondom voorbereiding en coördinatie (het veiligheidsbureau) is de organisatie in de afgelopen tijd verder ingericht. De bijbehorende budgetten zijn, conform bestuurlijke besluitvorming (AB besluit najaar 2017), in deze begroting gehergroepeerd.

1.1.2 Ontwikkelingen begrotingsprogramma's

Het Algemeen Bestuur heeft in 2017 besloten tot het verder investeren in rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit omdat de taakuitvoering in dit domein aantoonbaar onder druk is komen te staan. Na de besluitvorming, is de vormgeving van het Veiligheidsbureau voortvarend opgepakt. Het jaar 2018 is het jaar waarin het bureau bemand wordt. Het jaar 2019 zal in het teken staan van verdere versterking van de taken, waarbij samenwerking met Limburg-Noord actief wordt opgezocht.

Binnen het domein van de brandweezorg is een traject opgestart om te komen tot een bestuurlijk gedragen beeld over de toekomst. Het beleidsplan 2012-2018, inclusief een bezuinigingstaakstelling van 10% van het budget (€ 3,5 mln.) is beëindigd. Voor de volgende beleidsplanperiode wordt ingezet op de volgende speerpunten:

1. continuïteit paraatheid (voorkomen roosterproblemen in de repressie),
2. vakmanschap (opleiden en oefenen),
3. informatiepositie/-management,
4. vitaliteit van de organisatie
5. behoud vrijwilligheid

Ten behoeve van gelijktijdige besluitvorming over de verdeelsleutel en de noodzakelijke doorontwikkeling van de brandweerorganisatie (intensivering programma brandweer) is ervoor gekozen de bovenstaande ambities voor de brandweer op te houden tot 2020. Hierdoor wordt er ook recht gedaan aan het principe van democratische legitimatie. De nieuwe gemeenteraden worden door het oprekken van de tijd in de positie gebracht gedegen te kunnen oordelen over de gevraagde budgetuitbreiding. Het uitstellen kan echter niet zonder gevolgen. Het weerstandsvermogen in de vorm van de algemene reserve is in relatie tot de risico's niet toereikend; provincie en accountant maken hier bij de controle opmerkingen over. Er zijn maatregelen genomen om het meerjarenperspectief sluitend te maken. Er wordt in de voorliggende begroting een beroep gedaan op de egalisatiesreserve kapitaallasten om de begroting sluitend te krijgen. Vanaf 2020 is in het

meerjarenperspectief als uitgangspunt gehanteerd dat de terugval in eigen inkomsten door een hogere gemeentelijke bijdrage kan worden opgevangen. Uiteraard zal dit bij de besluitvorming rondom de begroting 2020 nader worden geconcretiseerd.

Met het opschorten van de budgetuitbreiding naar de begroting 2020 wordt een zware wissel getrokken op het invullen van de ambities op de vijf speerpunten zoals die door het management van de brandweer zijn benoemd. Het blijven leveren van adequate brandweezorg zowel op repressief als preventief terrein staat onder druk. De consequenties van het opschorten kunnen nu niet in volledigheid worden overzien. Komend jaar is noodzakelijk om dit nader uit te werken. Dit lijkt de opmaat naar een organisatie-doorontwikkeling, waarbij ook de relatie naar de andere programmaonderdelen aandacht verdient en intensieve interactie met het bestuur gewenst is.

Kortom: voor het programma brandweezorg zal 2019, evenals 2018, een overbruggingsjaar zijn. Vanaf 2020 wordt gestreefd naar een robuuste begroting die aansluit bij het meerjarenbeleidsplan van de veiligheidsregio. Hiermee samenhangend zal mogelijk een financiële claim bij de gemeenten worden neergelegd.

1.2 Bestuur en directie

1.2.1 Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de ontwerpbegroting. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de begroting.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2018):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2018):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer G.B.M. Leers	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid

Naam	Gemeente	Functie
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.2.2 Directie

De directie is per 1 januari 2018 als volgt samengesteld.

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Voorzitter
		Directeur Publieke Gezondheid
		Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

2 DEEL B – BELEIDSBEGROTING

2.1 Programmaplan

2.1.1 Doelstelling – te realiseren programma’s

Het doel van Veiligheidsregio Zuid-Limburg is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en rampenbestrijding en crisisbeheersing (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied. De basis van deze inspanningen vormt het beleidsplan, waarin de ambities op deze terreinen zijn vastgesteld.

De begroting is ingedeeld naar een tweetal directe programma’s en een ondersteunend programma (overhead), waarin vorenstaande producten zijn ondergebracht en wel als volgt.

Deze indeling is primair inhoudelijk en dus niet organisatorisch. Binnen de programma’s zijn in de “blokjes” de producten onderscheiden en geen organisatorische eenheden. Aan deze producten zijn doelstellingen en activiteiten gekoppeld in de programma’s hierna.

2.1.2 Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten

De veiligheidsregio heeft als juridische vorm de gemeenschappelijke regeling. Daarmee is de veiligheidsregio verlengd lokaal bestuur. De veiligheidsregio heeft een eigenstandige bestuurlijke verantwoordelijkheid met een eigen begrotingsverantwoordelijkheid. Binnen de begroting van de deelnemende gemeenten vormt de veiligheidsregio slechts een klein onderdeel. Daar waar binnen onze begroting sprake is van ‘programma’, zal dat bij een gemeente een plaats hebben binnen een thema, taakveld, product of zelfs activiteit.

2.1.3 Financieel overzicht

Alle bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000. Een - = nadelig saldo, een + = voordelig saldo.

Overzicht van baten en lasten Programma	Begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	4.535	389	-4.146
Brandweezorg	35.396	44	-35.352
Ondersteuning		43.312	43.312
Overhead (opgenomen in Programma Ondersteuning)	4.031		-4.031
TOTAAL	43.962	43.745	-216
Mutaties reserves	4.928	5.144	216
RESULTAAT BEGROTING 2019	48.890	48.889	0

Gemeentelijke bijdragen	Begroting 2019
Omschrijving	
Voorbereiding en coördinatie (Veiligheidsbureau)	1.229
Geneeskundige hulpverlening (GHOR)	992
Burgernet	69
Brandweer	34.829
TOTAAL	37.119

BDuR	Begroting 2019
Omschrijving	
GHOR	1.616
Veiligheidsregio overig	4.832
TOTAAL	6.448

Overige ondersteunend programma	Begroting 2019
Omschrijving	
Overhead	7.884
Heffing vennootschapsbelasting (Vpb)	-
Onvoorzien	10

De overhead bedraagt **17,93 % van de totale lasten** (exclusief stortingen in reserves). Voor de heffing vennootschapsbelasting is vooralsnog geen bedrag opgenomen; op grond van horizontaal toezicht heeft de veiligheidsregio hierover contact gehad met de Belastingdienst. De Belastingdienst komt met landelijke richtlijnen ter bepaling of de veiligheidsregio op onderdelen belastingplichtig is. Voor onvoorzien is een bedrag van € 10.000 opgenomen.

2.1.4 Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing

2.1.4.1 Programma-activiteiten

Rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en openbare veiligheid. Het gaat om de risicobeheersing en de gezamenlijke voorbereiding op dergelijke incidenten en de coördinatie ervan als ze zich voordoen. Hierbij wordt het begrip ‘incident’ breed opgevat. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Denk aan de thema’s die grote maatschappelijke onrust tot gevolg kunnen hebben.

Het programma bestaat uit de volgende producten met clusters van activiteiten:

Voorbereiding en coördinatie

- Risicomanagement
- Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Crisiscommunicatie
- Informatiemanagement
- Planvorming en professionaliteit
- Beleid en ontwikkelingen
- Kwaliteitszorg

Geneeskundige hulpverlening

- Risicobeheersing – ontwikkeling naar risicobewustzijn
  - Planvorming en professionaliteit
  - Informatiemanagement
  - Kwaliteitszorg
  - Ketenmanagement
-

Nieuwe ontwikkelingen worden hierna benoemd.

Samenwerking

Na het opstartjaar van het Veiligheidsbureau in 2018, is 2019 het eerste jaar waarin de multidisciplinaire samenwerking qua organisatie staat. In 2019 vindt een doorontwikkeling plaats. Daarbij zal de beoogde verdergaande samenwerking met Veiligheidsregio Limburg Noord een belangrijke rol spelen.

Risicocommunicatie- ontwikkeling naar risicobewustzijn

Een risicoloze samenleving bestaat niet, maar we kunnen wel bewuster omgaan met risico’s. Dat betekent dat burgers, instellingen, bedrijven en overheid zich bewust zijn van de aanwezige risico’s en weten wat zij daarin kunnen doen. Burgers, instellingen, bedrijven en overheid hebben immers samen invloed op de (fysieke) veiligheid in Zuid-Limburg. Ieder zal vanuit de eigen verantwoordelijkheid moeten acteren en waar mogelijk slim op risico’s moeten interveniëren. Hierbij hebben burgers en bedrijven een eigen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio ondersteunt daarbij door middel van communicatie over de risico’s en het bieden van een handelingsperspectief. Het vraagt een continue monitoring en analyse van de aanwezige risico’s en scenario-ontwikkeling. Het effect daarvan is dat mensen die wonen en/of werken in Zuid-Limburg op de hoogte zijn van de risico's die er zijn in de omgeving en dat zij ook zelf het maximale doen om risico's in huis of op het werk te beperken. De

verantwoordelijkheid van de overheid ligt verder bij de ontwikkeling van veilige ruimtelijke planning, bij het bevorderen van de borging van (brand)veiligheid in vergunningen en bij het (brand)veilig bouwen en gebruiken van gebouwen. De veiligheidsregio ondersteunt daarbij (zie programma brandweezorg).

Communicatie integraal aanpakken

Naast de risicocommunicatie informeert de veiligheidsregio de bevolking over wat zij geacht wordt te doen in het geval van crises en geeft zij duiding van incidenten in de regio en daarbuiten. Dat vraagt een samenhangende aanpak van risicocommunicatie, reguliere voorlichting en crisiscommunicatie. Het gaat erom de communicatie zo te organiseren dat de veiligheidsregio vooruit denkt en antwoord geeft op vragen die kunnen spelen en dat de communicatie klantgericht wordt uitgevoerd voor burgers, partners en media.

Informatiemanagement

De veiligheidsregio investeert de komende jaren in informatiemanagement. Het delen van relevante informatie tussen hulpdiensten, gemeenten en hun partners wordt steeds belangrijker en biedt ook kansen om het gezamenlijk optreden bij incidenten adequaat en vakkundig aan te pakken. De organisatie moet er straks klaar voor zijn om informatie -die door partnerorganisaties en burgers wordt aangeleverd- juist te verwerken en te gebruiken en andersom informatie snel en tijdig ter beschikking te stellen aan anderen. Informatiemanagement speelt ook als dominante factor binnen de bedrijfsvoering en wordt daar ook genoemd. De interactie tussen beide vormen zal geleidelijk naar elkaar toe vloeien.

Kwaliteitszorg en professionaliteit

De doorontwikkeling in crisisbeheersing stelt hoge eisen aan het functioneren van de veiligheidsregio. Daarom wordt met kwaliteitszorg beter gestuurd op het leer- en verbeterproces van de afzonderlijke hulpdiensten en van de onderlinge samenwerking. Ook de regie- en netwerkfunctie van de veiligheidsregio wordt versterkt door vanuit het veiligheidsbureau integraal te sturen op gewenste ontwikkelingen.

2.1.4.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

1. Voorbereiding en coördinatie Voorbereiding en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing bevat onder andere de coördinatie, afstemming, facilitering, regievoering, en het stimuleren van multidisciplinaire samenwerking. Met een goede invulling van de voorbereiding en coördinatie zal de veiligheidsregio haar regie- en netwerkfunctie kunnen waarmaken. Daarbij wordt ook ingezet op participatie van burgers, ondernemers en instellingen en worden zij opgeroepen de veiligheid in de eigen woon- en werkomgeving te bevorderen. Een adequate uitvoering van de risicobeheersing, communicatie, informatiemanagement en een goed kwaliteitszorgsysteem zijn daarvoor noodzakelijk.

De gemeentelijke bijdrage aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg. Deze komen voort uit de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten om zowel in voorbereiding als in de uitvoering gezamenlijk op te trekken. De veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises. De prestaties Bevolkingszorg moeten voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke- en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio zijn vastgelegd voor bevolkingszorg.

2. Geneeskundige hulpverlening De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. De GHOR focust op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. Daarnaast bevordert de GHOR dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden, zodat slachtoffers de best mogelijke zorg krijgen. Dit met als doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade te vermijden, dan wel te minimaliseren.

2.1.4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Voorbereiding en coördinatie

Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicomanagement	Er is een actueel beeld van de risico's en de daaraan gekoppelde doelstellingen zijn bekend bij alle betrokken partners. Er is een vastgesteld regionaal risicoprofiel en beleidsplan.
2.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	De bestuurlijke ondersteuning bij crises is geborgd. In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met risicocommunicatie en het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners. De implementatie van de "Handreiking aanpak evenementen Veiligheidsregio Zuid-Limburg" wordt gecontinueerd.
3.	Planvorming en professionaliteit	We beschikken over actuele bestrijdingsplannen (RBP, MIK) voor risicovolle objecten en –scenario's en deze voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen.

Voorbereiding en coördinatie

		Er is een actueel beleidsplan.
		Aan gemeenten worden integrale adviezen verstrekt bij risicovolle evenementen in relatie tot de crisisbeheersing en rampenbestrijding.
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de multidisciplinaire crisisorganisatie is op het gewenste niveau.
		De processen en planvorming van bevolkingszorg zijn op orde, conform de notitie 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'.
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de crisisorganisatie is op het gewenste niveau (<i>conform het project GROOTER</i>).
4.	Crisiscommunicatie	Er is een visie op crisiscommunicatie en deze sluit aan bij de uitgangspunten en vereisten van 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'.
5.	Informatiemanagement	We hebben een visie op informatiebeleid en het netcentrisch werken is gemeengoed bij alle hulpdiensten. Netcentrisch samenwerking met overige partners is opgestart. Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in MOTO.
6.	Kwaliteitszorg	Er is een multidisciplinair evaluatiesysteem ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd binnen het kwaliteitszorgsysteem.

Geneeskundige hulpverlening

Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners door communicatie.
2.	Planvorming en professionaliteit	De vakbekwaamheid van functionarissen in de mono-crisisorganisatie is op het gewenste niveau.
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO.
4.	Kwaliteitszorg	Het evaluatiesysteem is verder geoptimaliseerd.
5.	Ketenmanagement	Er is een geactualiseerd overzicht van de situatie van de ketenpartners. Er zijn geactualiseerde protocollen. De (euregionale) samenwerking is versterkt.

2.1.4.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
Voorbereiding en coördinatie						
Lasten	1.148	1.606	2.423	2.423	2.423	2.423
Baten	1.073	69	324	324	324	324
<i>Saldo</i>	-74	-1.537	-2.099	-2.099	-2.099	-2.099
Geneeskundige hulpverlening						
Lasten	2.593	1.921	2.112	2.112	2.112	2.112
Baten	2.614	65	65	1.057	1.057	1.057
<i>Saldo</i>	20	-1.856	-2.047	-1.055	-1.055	-1.055
TOTAAL PROGRAMMA						
<i>Lasten</i>	3.741	3.527	4.535	4.535	4.535	4.535
<i>Baten</i>	3.687	134	3.89	1.381	1.381	1.381
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-54	-3.393	-4.146	-3.154	-3.154	-3.154
Reserves						
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-
<i>Saldo mutaties reserves</i>	-	-	-	-	-	-

Vanaf 2019 is de begroting in technische zin gewijzigd. Voor het vergelijk met 2017 en 2018 is voor het product Voorbereiding en coördinatie een eenvoudige samentelling gedaan van de voormalige producten Voorbereiding en coördinatie, Bevolkingszorg en Programmabureau. De belangrijkste afwijken worden als volgt verklaard:

- Vanaf 2018 gelden andere regels voor de presentatie van overhead; deze zijn vanaf 2018 en 2019 in een afzonderlijk programma opgenomen;
- Vanaf 2019 is ook het multideel van de brandweer aan dit programma toegevoegd.

Geplande investeringen	Raming 2019
Geen	-

2.1.5 Programma 2 – Brandweezorg

2.1.5.1 Programma-activiteiten

We verhogen de veiligheid in Zuid-Limburg door ons inzicht in risico's verder te verbeteren, door voorlichting en communicatie en door snelle en ter zake doende interventies daar waar het toch mis is gegaan. Daarvoor moeten we onze regio en de belangrijke partners daarin goed kennen, willen we risico's snel kunnen signaleren en daarover gezaghebbend adviseren en willen we adequaat optreden. Onze sterke verbondenheid met de maatschappij maakt dat we de samenwerking actief op kunnen en moeten zoeken.

Ontwikkeling & Expertise

- Risicomanagement waaronder begrepen:
  - Beleid en beheer risicobeheersing
  - Wettelijke taken op het gebied van BRZO
  - Advisering (bouwplannen en evenementen)
  - Brandveilig leven
  - Bluswaterbeleid deel brandweer
- Vakbekwaamheid
- Kaderstelling
- Meldkamer

Basiszorg

- Operationele activiteiten kazernes
-

2.1.5.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen	
1. Ontwikkeling & Expertise	We willen de risico's op branden en incidenten (van klein tot grote ramp/crisis) in de regio verkleinen mede door kennis te delen en het lerend vermogen van onze organisatie te vergroten.
2. Basiszorg	We bestrijden brand- en andere incidenten, dragen zorg voor de redding van mens en dier en we verkleinen de fysieke, sociale, economische en ecologische gevolgen van brand en andere ongevallen.

2.1.5.3 Wat gaan we daarvoor doen?¹

Ontwikkeling & Expertise		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicomanagement	Uitvoering geven aan de implementatie van de Omgevingswet (beoogde invoeringsdatum 1 januari 2021) conform projectplan. Het gaat om de transitie van regelgerichte naar risicogerichte benadering van veiligheidsvraagstukken ten behoeve van effectievere advisering. Hiertoe gedragsverandering eigen personeel in gang zetten, implementatie van digitale systemen organiseren en verwachtingen van gemeenten bijstellen. Actualiseren en operationaliseren (doorlopend) van inzicht in risico's. Actuele risicokaart (1 x per vier jaar als onderdeel beleidsplan veiligheidsregio). Gereed in 2019, wordt onderdeel van volgend meerjarenbeleidsplan.

---

¹ In de tabellen is een aantal activiteiten met ** gemerkt. Tevens is het stempel "Priority" toegevoegd bij enkele onderdelen. Dit betreft de zaken die een plaats hebben binnen de prioritaire thema's van het meerjarenbeleidsplan dat momenteel voor het programma Brandweezorg wordt voorbereid.

Ontwikkeling & Expertise		
2.	Kaderstelling	<p>Het bewaken van het conceptuele kader/ de repressieve doctrine incl. beheren dekkingsplan zodat de verschillende onderdelen in samenhang blijven werken. Onderdelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beheer rooster concept (hybride, 24 uursdienst); - Bewaken grootschalige brandweerinzet (vervanging Rijksmaterieel); - Bewaken concept opschaling hoofdstructuur (grip); - Investeringsplan repressief materieel; - Bewaken levering kwaliteit service centra; - Vakmanschap (kennisregie, learning loop). <p>Kaders voor operationele informatie voorziening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bereikbaarheidskaarten - Aanvalsplannen <p>Beheren van digitale opslagmedium.</p> <p>Versterken informatiepositie.**</p> <p>Geactualiseerd risicoprofiel en dekkingsplan voor bestuurlijke goedkeuring.</p>
		PRIORITY
3.	Vakbekwaamheid	<p>Organiseren vakbekwaamheid (vakbekwaam worden en blijven**). Hiertoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actief bijdragen aan concept lerende organisatie d.m.v. centrum voor vakmanschap; - Gerenommeerd opleidingscentrum d.m.v. certificering; - Kerninstructeurs; - Ontwikkeling Elektronische Leeromgeving; - Centrale sturing op opleiden en oefenen, vakbekwaamheidspaspoort.
		PRIORITY
4.	Meldkamer	<p>Meldkamer Limburg uitvoeren o.b.v. projectplan MKL</p> <p>Doorontwikkeling naar LMO (beoogd 2021)</p>

Basiszorg		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Kazernes	<p>Organiseren repressieve organisatie/ paraatheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opkomsttijden conform norm: 80% binnenbranden binnen 8 minuten ter plaatse; - Iedere kazerne beschikt over basisoefenprogramma en oefenprogramma voor specialistische taken; - Opkomsttijden alle piketten conform norm: OvD 90% middelbinnenbranden binnen 15 minuten; leider COPI 90% middelbinnenbranden binnen 30 minuten; - Vakbekwaamheid: ontwikkeling naar eindbeeld dat gehele repressieve dienst in 2022 is geschoold in actuele les- en leerstof van Brandweer Nederland;** - Programma Brandveilig Leven is ontwikkeld; - Planvorming: 75% actueel;** - Uitgewerkte beleidsmix per gemeente (risicobeheersing); - Plan van aanpak schoner werken conform planning uitgevoerd;** - 2^e loopbaanbeleid is ontwikkeld.**
		PRIORITY

2.1.5.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017 ²	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
Brandweer – Ontwikkeling & Expertise						
Lasten	P.M.	6.723	8.413	8.413	8.413	8.413
Baten	P.M.	495	-	-	-	-
Saldo	P.M.	-6.228	-8.413	-8.413	-8.413	-8.413
Brandweer – Basiszorg						
Lasten	P.M.	23.301	26.982	27.421	27.733	28.079
Baten	P.M.	239	44	44	44	44
Saldo	P.M.	-23.062	-26.938	-27.377	-27.689	-28.035
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	39.830	30.024	35.395	35.834	36.146	36.492
Baten	39.715	734	44	44	44	44
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-115	-29.290	-35.351	-35.790	-36.102	-36.448
Reserves						
Storting reserves	3.539	3.147	2.984	2.984	2.984	2.984
Onttrekking reserves	2.917	2.836	4.095	3.033	3.345	3.691
Saldo mutaties reserves	-623	-311	1.111	49	361	707

Het totaal programma brandweezorg inclusief de mutaties reserves bedraagt :

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
TOTAAL PROGRAMMA						
INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-738	-29.601	-34.240	-35.741	-35.741	-35.741

De mutaties in de reserves worden met name veroorzaakt door de mutaties in de reserve equalisatie kapitaallasten. Vanaf 2012 is gestart met deze reserve. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van in totaal € 3,147 mln. gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

² De rekeningcijfers zijn niet gesplitst. Tot en met 2017 werd gewerkt in een andere begrotingsstructuur.

Geplande investeringen	Raming 2019
Tankautospuiten	3.038
Updates	35
Redvoertuigen	0
Hulpverleningsvoertuigen	0
Overige grote voertuigen	0
Dienstauto's	140
Overige materieel	2.284
Adembeschermingsmiddelen	157
Verbindingsmiddelen	796
Overig repressief	55
Kleding	938
<i>Totaal geplande investeringen</i>	7.443

2.2 Programma ondersteuning

2.2.1.1 Programma-activiteiten

Alle ondersteunende taken, waaronder de overhead voor het Programma Rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier onder. Voor het Programma Brandweezorg vallen hier, naast Directie en Bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen Financiën, Personeel & Organisatie en Facilities onder.

Ondersteuning Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing & Programma Brandweezorg

- Directie
  - Bestuurszaken
  - Financiën
  - Personeel & Organisatie
  - Facilities
  - Overige ondersteunende taken
-

2.2.1.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstellingen

1. Ondersteuning Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing & Programma Brandweezorg	We zetten het geheel van financiële en materiële middelen duurzaam efficiënt en effectief in om de rol en positie van maatschappelijk verbonden partner in het veiligheidsveld te kunnen blijven invullen. Op relevante terreinen willen we in bredere verband maatschappelijke diensten verlenen.
---	--

Voor wat betreft overhead wordt de definitie gevolgd zoals die door de wetgever wordt gegeven; daarbij sluiten we aan bij de landelijke handreiking voor veiligheidsregio's. Kort samengevat wordt de volgende invulling gegeven:

- Binnen het onderdeel rampenbestrijding en crisisbeheersing gelden de volgende regels:
  - Ondersteunende taken voor het veiligheidsbureau zijn overhead;
  - Het MCC (huisvesting veiligheidsbureau) betreft de bijdrage van de veiligheidsregio in het MCC als gebouw en kwalificeert daarmee als overhead;
  - Voor de GHOR gelden dezelfde uitgangspunten als hieronder vermeld bij onderdeel Brandweezorg met uitzondering van de ICT (rato-verdeling) en het deel van de kosten MCC dat specifiek aan de GHOR is toe te rekenen;
  - Bevolkingszorg wordt geheel als kosten primair proces aangemerkt;
- Binnen het onderdeel Brandweezorg gelden de volgende regels:
  - Voor wat betreft de personele kosten worden het managementteam en de ondersteunende diensten tot de overhead gerekend;
  - ICT-automatisering wordt geheel aangemerkt als overhead;
  - De kantoorkosten worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces;
  - De kosten van huisvesting worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces.

2.2.1.3 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2017 ³	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	P.M.	9.945	4.031	4.085	4.072	4.063
Baten	P.M.	42.572	43.313	41.442	41.404	41.371
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	P.M.	32.627	39.282	37.357	37.332	37.308
Reserves						
Storting reserves	P.M.	-	1.943	163	163	163
Onttrekking reserves	P.M.	366	1.050	131	156	180
Saldo mutaties reserves	P.M.	366	-893	-32	-7	17

De mutaties in de reserves in 2019 betreffen voor wat betreft de storting de mutatie tussen de egalisatiereserve kapitaallasten ad € 1,500 mln. naar de algemene reserve. De onttrekking betreft met name de onttrekking naar de exploitatie ten bedrage van € 600.000.

Geplande investeringen	Raming 2019
Automatisering MZL	0
Inventaris	506
Panden	450
Totaal geplande investeringen	956

³ Tot en met 2017 werd gewerkt in een andere begrotingsstructuur waarin dit programma niet was opgenomen.

2.3 Paragrafen

2.3.1 Weerstandvermogen

2.3.1.1 Definities

Het **weerstandvermogen** kan worden omschreven als het vermogen van de veiligheidsregio om incidenteel en structureel niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken van de veiligheidsregio. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds uit de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.

Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie van de veiligheidsregio. In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de veiligheidsregio als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen. Het weerstandvermogen kan als volgt in een formule worden weergegeven.

$$\text{Weerstandvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

De **weerstandscapaciteit** bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. Voor de geneeskundige hulpverlening (GHOR) is bepaald dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote gemeentelijke bijdrage mag bedragen. Voor de het Programma Brandweezorg (i.c. Brandweer Zuid-Limburg) is de hoogte van het eigen vermogen bestuurlijk bepaald aan de hand van het rapport Van der Zanden (2014). Het eigen vermogen is gemaximaliseerd op € 1,5 miljoen. De risicoanalyse zal in 2018 herijkt worden; daarbij zal worden gezien wat de gewenste omvang van de algemene reserve is.

Ten behoeve van de volgende beleidsplanperiode c.q. de begroting 2020 zal de totale reservepositie van het Programma Brandweezorg worden geëvalueerd.

2.3.1.2 Risico's

Voor de diverse producten binnen de veiligheidsregio zijn de risico's bepaald. Voor de producten voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg zijn de risico's beperkt. Slechts voor het product geneeskundige hulpverlening worden risico's gemeld. Ook het programma brandweezorg omvat diverse risico's.

Geneeskundige hulpverlening (GHOR)

- De bezuinigingen door Rijk en het ook niet beschikbaar zijn van extra middelen zetten de te behalen resultaten onder druk. Het rijk draagt steeds meer taken over zonder dat hiervoor budget mee overkomt. Daarnaast wordt mede via het veiligheidsberaad en het IFV, middels afroaming van de BDUR, beslag gelegd op de regionaal toegekende BDUR voor landelijke projecten.
- De maatschappij legt steeds meer beslag op de GHOR bij de bestrijding van niet regulier geduide incidenten hetgeen extra beslag legt op de capaciteit. Tevens leidt dit tot meer bestuurlijk administratieve activiteiten die niet tot het reguliere taakveld van de GHOR behoren.

De risico's bij de GHOR worden qua financiële omvang geschat op € 500.000.

Brandweezorg

- Vitaliteit. Er is sprake van een verouderd personeelsbestand. Dit brengt verschillende risico's met zich mee zoals hoger ziekteverzuim, verlies van capaciteit en krapte ten aanzien van de invulling van de operationele hoofdstructuur en roosters. De veroudering is mede ontstaan door de noodzaak van het langer doorwerken en daardoor opschuiven van de AOW-gerechtigde leeftijd. De organisatie probeert hiervoor maatregelen te nemen zoals het heroriënteren op de roostersystematiek, operationeel inzetbaar brandweerpersoneel verplicht te onderwerpen aan een periodiek preventief medisch onderzoek, het ontwikkelen van managementtools op 2^e loopbaanbeleid, en (beperkt) middelen vrij te maken voor maatwerkvoorzieningen. Verhoging van ziekteverzuim of verminderde beschikbaarheid is echter niet uitgesloten, met hoge kosten tot gevolg. Daar komt bij dat dit een regiobreed vraagstuk is.
- Exogene factoren. Wegvallen van inkomsten. Potentiële risico's zijn de volgende.
  - De brandweer draagt in personele en financiële zin bij aan de multidisciplinaire samenwerking binnen het verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De bekostiging vindt plaats vanuit de Rijksbijdrage (BDUR). Het is mogelijk dat spanning komt te staan op de omvang van die bijdrage, zowel aan de claimende kant (de brandweer vanwege de doorontwikkeling, het Veiligheidsberaad en IFV) als aan de verstreckende kant (het Rijk);
  - Openbaar Meldsysteem (OMS). Het AB heeft in december 2017 besloten dat de inkomsten vanuit het OMS-systeem vanaf 2019 gaan vervallen, waarmee dit geen risico meer is, maar een feit;
  - Tariefregeling. De vastgestelde tariefregeling levert minder middelen op dan begroot; vanaf 2019 zullen de desbetreffende begrote inkomsten begroot worden op 0. Hier is een relatie met de OMS inkomsten, die hoger waren dan begroot en waartegen de tegenvallende retributies konden wegvallen;
  - Subsidies. De afgelopen jaren kon de brandweer gebruik maken van de BEVI subsidies. Via de provincie zijn hiervoor vervangende instrumenten ontwikkeld. Onduidelijk is nog of en hoe het programma Brandweezorg hiervan gebruik kan maken en welke impact dit heeft op de begroting.
- Inrichting landelijke meldkamer organisatie (LMO). Onduidelijk is welk effect landelijke taakstellingen hebben op regionaal niveau; daarin schuilt een financieel risico dat momenteel wordt geraamd tussen de € 150.000 en € 200.000.
- Adequate brandweezorg. (Hybride) bezetting roosters. De bezetting van zowel de vrijwilligers als de beroeps staat onder druk. Vanaf 2015 tot aan het einde van de planperiode dient nog een belangrijke bezuiniging behaald te worden. Het gaat om het uniform implementeren van het systeem van hybride (beroeps + vrijwillig) werken in de beroepskazernes. Gebleken is dat het beoogde tempo van realisatie niet wordt behaald waardoor budgettaire druk blijft bestaan. Het risico bedraagt ca. € 200.000.
- Ontoereikende loon en prijscompensatie. Vanuit rijksoverheid wordt loon en prijscompensatie aangeboden. Tevens wordt landelijk bepaald welk prijspeil en loonstijging van toepassing is. Vanwege het verouderde personeelsbestand en het soort werk met de daaraan gekoppelde compensaties (piketten) kan het zijn dat deze compensaties niet toereikend zijn.
- Automatisering en informatiemanagement, zie paragraaf 2.3.4.2 van dit document.
- Participatiebanen. De overheid heeft het quotum voor de participatiebanen niet gehaald. Tot en met 2016 dienden 6500 participatiebanen gecreëerd te zijn. Met als stip op de horizon 25.000 participatiebanen in 2024. Omdat het quotum niet behaald is zullen naar alle waarschijnlijkheid per 2019 sancties worden opgelegd. De Veiligheidsregio voorziet dat het quotum niet gehaald wordt.
- De belastingdienst heeft tot en met 2018 een aantal vergoedingen van vrijwilligers onder de gerichte vrijstelling van de WKR (werkkostenregeling) gebracht. Het komende jaar zal hierover

nieuwe besluitvorming moeten plaatsvinden. Indien per 2019 geen sprake meer is van gerichte vrijstelling zullen de kosten WKR voor alle Veiligheidsregio's vele malen duurder worden.

- Ransom vrijwilligheid wordt momenteel landelijk de discussie gevoerd over het geven van een andere arbeidsrechtelijke status. Dit gebeurt in het kader van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA). Hierdoor kunnen de kosten van vrijwilligheid naar schatting met 40% stijgen c.q. ruim € 1,0 mln. Of hiervoor ook landelijke compensatie in de financiering beschikbaar komt, is nog allerm minst duidelijk.
- De kapitaallasten van de brandweer lopen op. Dit heeft als oorzaak dat bij aanvang van de samenwerking activa om niet zijn verkregen. Nu deze activa worden vervangen, stijgen de lasten. Om het effect hiervan te egaliseren c.q. de bijdrage van de gemeenten stabiel te houden, is een egalisatiereserve in het leven geroepen. Deze reserve zal naar verwachting in 2026 zijn uitgeput.

Op grond van een extern uitgevoerde analyse is de financiële omvang van de risico's voor de brandweezorg bepaald op € 1,5 mln. Het totaal risicoprofiel wordt daarmee geschat op € 500.000 (GHOR) + € 1,5 mln. (Brandweezorg) = € 2,0 mln.

Voor andere onderdelen (voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg) geldt dat de risico's beperkt van omvang zijn.

2.3.1.3 *Beleid weerstandscapaciteit en risico's*

Het weerstandsvermogen wordt, zoals hierboven is omschreven, bepaald als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Er wordt naar gestreefd dat de weerstandscapaciteit groter is dan de financiële omvang van de risico's. Cijfermatig betekent dit een weerstandsvermogen dat groter is dan 1. In de volgende tabel is hieraan nadere invulling gegeven.

Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

2.3.1.4 *Bepaling weerstandsvermogen*

Op 1 januari 2018 is de weerstandcapaciteit als volgt (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	1 januari 2019
Algemene reserve Brandweezorg	149
Versterking reservepositie brandweezorg per saldo (1.500 -/- 671)	829
Reserve GHOR	200
TOTAAL WEERSTANDSCAPACITEIT	1.178

Omschrijving	1 januari 2019
WEERSTANDSVERMOGEN	0,59

Op grond van deze cijfers kan worden geconcludeerd dat het geraamde weerstandsvermogen voor de veiligheidsregio als geheel **ruim onvoldoende** is.

- Voor de GHOR geldt dat de risico's een geschatte financiële omvang van € 500.000 hebben, terwijl de reserve € 200.000 bedraagt;

- De gekwantificeerde risico's van het programma brandweezorg bedragen € 1.500.000, terwijl de algemene reserve na versterking ca. € 978.000 bedraagt.

De versterking van het weerstandsvermogen geschiedt door een extra uitname uit de egaliseringsreserve dekking kapitaallasten van in totaliteit € 2,0 mln. ten behoeve van het sluitend krijgen van de begroting 2018 en 2019:

- Voor 2018 is de begroting gewijzigd voor een bedrag van € 500.000;
- In de begroting 2019 is een bedrag van € 1,5 mln. toegevoegd, waarvan ruim € 0,6 mln.

In meerjarenperspectief is dit zichtbaar in paragraaf 3.2. waar de geprognosticeerde balans is opgenomen en waar wordt verwezen naar het meerjarenperspectief in de reserves.

2.3.1.5 Kengetallen

Bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000.

1A	Netto Schuldquote	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Vaste schulden	17.081	8.081	14.772	13.605	12.430	11.246
B	Netto vlottende schuld	1.693	1.693	1.693	1.693	1.693	1.693
C	Overlopende passiva	21.003	20.904	20.904	20.904	20.904	20.904
D	Financiële activa	18	18	18	18	18	18
E	Uitzettingen	22.611	23.393	23.393	23.393	23.393	23.393
F	Liquide middelen	124	124	124	124	124	124
G	Overlopende activa	984	202	202	202	202	202
H	Totale baten	38.732	39.039	43.745	44.437	44.400	44.366
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	41,41%	17,78%	31,16%	28,05%	25,43%	22,78%
1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Vaste schulden	17.081	8.081	14.772	13.605	12.430	11.246
B	Netto vlottende schuld	1.693	1.693	1.693	1.693	1.693	1.693
C	Overlopende passiva	21.003	20.904	20.904	20.904	20.904	20.904
D	Financiële activa	18	18	18	18	18	18
E	Uitzettingen	22.611	23.393	23.393	23.393	23.393	23.393
F	Liquide middelen	124	124	124	124	124	124
G	Overlopende activa	984	202	202	202	202	202
H	Totale baten	38.732	39.039	43.745	44.437	44.400	44.366
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	41,41%	17,78%	31,16%	28,05%	25,43%	22,78%
2.	Solvabiliteitsratio	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Eigen vermogen	7.668	7.832	7.616	7.598	7.245	6.521
B	Balanstotaal	51.030	51.030	51.030	51.030	51.030	51.030
	Solvabiliteit (A/B)*100%	15,03%	15,35%	14,92%	14,89%	14,20%	12,78%
3.	Structurele exploitatieruimte	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Totale structurele lasten	39.832	38.976	43.962	44.454	44.751	45.090
B	Totale structurele baten	39.716	38.965	43.745	44.437	44.400	44.366
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.539	3.487	3.147	3.147	3.147	3.147
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.917	3.416	3.203	3.156	3.595	3.741
E	Totale baten	39.716	38.965	43.745	43.427	43.427	43.427
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	-1,86%	-0,21%	-0,37%	-0,02%	0,22%	-0,30%

2.3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de veiligheidsregio concentreren zich binnen het programma Brandweezorg. De kapitaalgoederen betreffen voertuigen, materieel en kazernes. Het huisvestingsbeleid is in 2014 korpsbreed nader uitgewerkt op basis van een set bestuurlijk gedragen uitgangspunten. Vervanging van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van het meerjarige investeringsplan, op basis van wettelijke eisen of indien kwaliteitsverbetering daartoe aanleiding geeft. Een onderhoudsplan indiceert jaarlijks de kosten.

2.3.3 Financiering

Ingevolge de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) moet de veiligheidsregio beschikken over een treasurystatuut. Op 27 maart 2014 is het Treasurystatuut Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg vastgesteld.

De bedragen in de volgende tabellen zijn x € 1.000.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet			
Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
ultimo maand 1	22.597	23.719	-1.122
ultimo maand 2	22.597	23.719	-1.122
ultimo maand 3	22.597	23.719	-1.122
(4) gemiddelde van (3)	-	23.719	
Stappen (5-9)	Variabelen	Bedragen	
(5)	Kasgeldlimiet	3.605	
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet	4.727	
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet	n.v.t.	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal	43.962	
(8)	Percentage regeling	8,20	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	3.605	

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,2%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Hieronder wordt de financieringspositie per 1 januari 2019 weergegeven.

Omschrijving	1 januari 2019
Boekwaarde investeringen	
Lopende investeringen	25.839
Investeringsplan	8.400
Totaal investeringen	34.239
Vaste financieringsmiddelen	
Reserves en voorzieningen	11.165
Geldleningen	15.930
Totaal vaste financieringsmiddelen	27.095
Tekort aan financieringsmiddelen	7.144

De ervaring vanuit de afgelopen jaren heeft geleerd dat de werkelijke financieringsbehoefte vaak afwijkt van de geraamde financieringsbehoefte. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het tempo waarin uitvoering wordt gegeven aan projecten.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2019	2020	2021	2022
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	1.158	1.167	1.175	1.184
3	Renterisico (1+2)	1.158	1.167	1.175	1.184
4	Renterisiconorm	8.792	8.891	8.950	9.018
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	7.634	7.724	7.775	7.834
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	43.962	44.454	44.753	45.090
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	8.792	8.891	8.950	9.018

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt verspreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. De renterisiconorm heeft uitsluitend betrekking op het begrotingsjaar.

2.3.4 Bedrijfsvoering

Hierna wordt vooral ingegaan op de Brandweer. Voor de GHOR wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering van de GGD Zuid Limburg.

2.3.4.1 Personeel en organisatie

Ontwikkelingen veiligheidsbureau

Sinds 1 januari 2018 is er een veiligheidsbureau van waaruit de aan de veiligheidsregio opgedragen taken van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden georganiseerd. In 2018 zijn alle relevante taken overgeheveld van de afzonderlijke kolommen naar het nieuwe bureau. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen verantwoordelijkheid blijven invullen. De ambulance, politie en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste kwalitatieve inzet te leveren. Maar de voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie zijn belegd bij het veiligheidsbureau. In 2018 zijn de werkprocessen op het integrale terrein van bedrijfsvoering,

administratieve organisatie en control aangepast en verbeterd. In 2019 zal het bureau worden doorontwikkeld en zal de nadere samenwerking met Limburg-Noord verkend en geoperationaliseerd worden.

Ontwikkelingen brandweer

Brandweer Zuid-Limburg heeft te kampen met een vergrijzing van het personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veelvuldig natuurlijk verloop. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. In 2018 is een strategische personeelsplanning tot stand gebracht die in 2019 voor het eerst tot uitvoering zal komen.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het 2^e loopbaanbeleid. Repressieve medewerkers die na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen in een bezwarende functie, moeten zich voorbereiden op een 2^e loopbaan. In principe mogen zij slechts 20 jaar een bezwarende functie uitoefenen. Dit betekent zowel voor de organisatie als voor de medewerkers dat hierop moet worden ingespeeld en geïnvesteerd. Brandweerman/ vrouw is geen baan meer voor het leven. De organisatie zal medewerkers moeten faciliteren in het creëren van een loopbaanplan, waarbij de medewerkers zelf het initiatief moeten nemen voor de eigen ontwikkeling en plannen voor de toekomst.

Verzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de brandweer (repressie) lag in 2017 op 7,46%, in 2016 op gemiddeld 7,81%. Het verzuim binnen repressie heeft het afgelopen jaren tot rooster-technische problemen geleid. De problematiek ontstaat met name doordat repressieve medewerkers met lichamelijke beperkingen wel hun volledige aantal uren inzetbaar zijn, maar niet inzetbaar zijn voor hun repressieve functie. Daarnaast is de druk op de ondersteunende afdelingen groot (met minder mensen meer moeten doen i.c.m. het niet kunnen invullen van een aantal vacatures als gevolg van taakstellingen). De brandweer zal nog meer preventieve zorg gaan verlenen, om zo risico's op verzuim sneller te herkennen. De arbo-adviseur zal op het gebied van verzuim een belangrijke bijdrage leveren

2.3.4.2 Informatisering en automatisering

Informatisering

In 2018 is een visie op informatiemanagement ontwikkeld, waarin de ambities en beschikbare capaciteit staan ten behoeve van informatiemanagement (portfoliomanagement). Daarbij kan al worden benoemd de ambitie om het informatiemanagement ten behoeve van de operationele werkzaamheden te verstevigen. Dat vraagt naar verwachting ook een betere informatieorganisatie. Tevens dient zich een steeds grotere noodzaak voor informatiemanagement ten behoeve van de bedrijfsvoering aan. Dit aspect maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het meerjarenbeleidsplan dat voor 2019-2022 is opgesteld. Informatiemanagement ten behoeve van het concern is niet hetzelfde als de informatiemanagement die noodzakelijk voor de operatiën in het multi-domein. Die specifieke activiteiten staan beschreven als inhoudsdomein onder het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing in paragraaf 2.1.4.

Automatisering

Voor het jaar 2019 zijn op het terrein van ICT-automatisering geen noemenswaardige activiteiten te verwachten, anders dan het regulier beheer en de noodzakelijke aansluiting op technische ontwikkelingen. Een onzekerheid daarbij is de ontwikkeling ten aanzien van het Shared Service Centrum Zuid-Limburg (SSCZL), waarin de drie grote gemeenten in de regio gaan samenwerken op tal van gebieden van de bedrijfsvoering, waaronder ICT. Momenteel wordt de veiligheidsregio voor haar ICT binnen het programma Brandweertzorg gefaciliteerd door Parkstad IT. Het zou kunnen dat een keuze moet worden gemaakt om aan te sluiten bij SSCZL. De doorontwikkeling van de veiligheidsregio

moet nog vertaald worden naar een organisatiestructuur en vraagt eventueel een reallocatie van middelen voor ICT (zie risicoparagraaf).

2.3.4.3 Bezuinigingsprogramma brandweer 2012-2018

In de jaren 2012-2018 is een omvangrijk bezuinigingsprogramma binnen het programma Brandweezorg gedraaid. De taakstelling die door de deelnemende gemeenten is opgelegd bedroeg 10% van het begrotingsvolume. Deze taakstelling van ca. € 3,5 mln. structureel is behaald. In de periode 2009 tot 2018 zijn geen aanvullende bijdragen gevraagd.

Feitelijk is de behaalde bezuiniging nog groter. Rondom onder meer de roosterproblematiek en vakbekwaamheid is in totaal voor een bedrag van ca. € 1,0 mln. aan ontwikkelingen binnen het budget opgevangen. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de overschotten uit de jaarrekening tot een bedrag van € 3,1 mln. met de gemeenten verrekend.

Dit alles maakt dat de druk op de begroting inmiddels groot is. Daarnaast is het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio de afgelopen jaren verzwakt.

2.3.5 Verbonden partijen

2.3.5.1 Definitie

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeenschappelijke regeling zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet veiligheidsregio's, waaraan de 18 Zuid-Limburgse gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn.

2.3.5.2 Visie en beleidsvoornemens

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft (nog) geen deelnemingenbeleid. Er is slechts sprake van een tweetal verbonden partijen, waarbij de risico's gering zijn hetgeen het uitwerken van een dergelijk beleid momenteel overbodig maakt. Uitgangspunt is wel dat we actief aandeelhouderschap wensen te voeren om de publieke belangen te borgen. Dat wil zeggen dat we proberen invloed uit te oefenen op de strategie van de organisatie.

De heroriëntatie op de inrichting van de veiligheidsregio kan hier in de toekomst een ander licht op werpen. Voor de hand ligt dat er na doorvoering van de herinrichting het beleid van de verbonden partijen verder wordt ontwikkeld. Denkbaar is dat er aandacht wordt besteed aan risicobeheersing bij de verbonden partijen om risico's voor de veiligheidsregio te beperken.

Momenteel vindt u in onderstaand overzicht zowel deelneming in (privaatrechtelijke) deelnemingen, als ook in een (publiekrechtelijke) openbare lichaam.

2.3.5.3 Lijst van verbonden partijen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft in artikel 15 voor dat de lijst van verbonden partijen moet worden onderverdeeld in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg participeert niet in stichtingen en/of verenigingen of andersoortige verbonden partijen.

Verbonden partij	Belang	Doel	Ontwikkelingen
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Bestuurlijk verbonden via het algemeen bestuur van de GR. Financieel verbonden via de bijdrage in de gemeenschappelijke kosten voor ca. € 250.000 op jaarbasis. Deze kosten betreffen: <ul style="list-style-type: none"> • Kosten van accounts/werkplekken; • Kosten opslag. Overige diensten worden afgerekend op basis van overeenkomst.	Het leveren van ICT-basisvoorziening d.m.v. technisch beheer.	De brandweer neemt vanaf 2015 deel aan deze regeling en draagt naar rato van de afname van ICT-diensten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling ICT ter ondersteuning van de bedrijfsvoering
VENNOOTSCHAPPEN			
VPT B.V.	100% aandeelhouder	VPT is een NIBHV gecertificeerd bedrijf en heeft alle kennis in huis om medewerkers binnen organisaties voor te bereiden op een mogelijk calamiteit. Doelstelling is om binnen bedrijven en organisaties een gevoel van veiligheid te creëren via veiligheidsopleidingen en of advies.	Er wordt veel energie gestopt in continue marktverkenning en acquisitie, en wordt aanhoudend gestudeerd op onderwerpen als flexibilisering van programma, planning en regelgeving en op het benutten van kansen.

Vanuit financieel perspectief zijn de volgende cijfers relevant (artikel 15 lid 2 BBV).

Verbonden partij		
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN		
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Begin 2019	Eind 2019
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0
Verwacht resultaat	0	0
Risico's	Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats. Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen	

Verbonden partij

via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd.

VENNOOTSCHAPPEN

VPT B.V.

	Begin 2019	Eind 2019
Eigen vermogen	33.000	33.000
Vreemd vermogen	87.000	87.000
Verwacht resultaat	0	0

Risico's

Het exploitatie resultaat zal voor de komende jaren naar verwachting zeer gering zijn. Bij grote tegenvallers is het EV te gering om dit op te vangen. Hierdoor staat het geplaatste aandelen kapitaal van de BRWZL onder druk. Indien er onverhoopt sprake zou zijn van een faillissement bedraagt het risico voor de BRWZL m.b.t. het aandelen kapitaal € 18.000. Bovendien zullen dan een aantal doorberekende lasten van de BRWZL naar VPT BV vervallen ad € 157.000.

2.3.5.4 Overige aspecten samenwerking

Naast de verbonden partijen, zijn de volgende zaken van belang.

- Met de Politie is een convenant afgesloten waarin afspraken over de bijdrage van de politie aan de gezamenlijke risicobeheersing, rampenbestrijding en crisisbeheersing staan benoemd;
- Met de GGD Zuid Limburg is een bestuursovereenkomst afgesloten waarin de afspraken rond de uitvoering van de GHOR-taken staan benoemd. De GHOR maakt organisatorisch deel uit van de afdeling Acute Zorg van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- Met de colleges van de deelnemende gemeenten is in 2013 een overeenkomst gesloten waarin de taakoverdracht is geregeld rondom bevolkingszorg (voorbereiding en coördinatie);
- Verder is er een overeenkomst tot levering van diensten met Sitech. Dit betreft een samenwerking op het gebied van ongevalsbestrijding met gevaarlijke stoffen (gaspakkeninzet en schuimblussing). Door deze overeenkomst (per 1-1-2014) wordt voldaan aan de Wet veiligheidsregio's.

3 DEEL C – Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het recapitulerend financieel overzicht per programma weergegeven. Alle bedragen zijn x € 1.000; - = nadelig saldo/ + = voordelig saldo.

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing						
Lasten	3.741	3.527	4.535	4.535	4.535	4.535
Baten	3.687	134	389	389	389	389
<i>Saldo</i>	-54	-3.393	-4.146	-4.146	-4.146	-4.146
Programma Brandweezorg						
Lasten	39.832	30.024	31.543	31.981	32.294	32.639
Baten	39.716	734	44	44	44	44
<i>Saldo</i>	-116	-29.290	-31.499	-31.937	-32.250	-32.595
Programma Ondersteuning						
Lasten	P.M.	9.945	7.884	7.938	7.925	7.915
Baten	P.M.	42.572	43.313	44.005	43.967	43.934
<i>Saldo</i>	P.M.	32.627	35.429	36.067	36.042	36.018
TOTAAL PROGRAMMA'S						
<i>Lasten</i>	43.573	43.495	43.962	44.454	44.753	45.090
<i>Baten</i>	43.403	43.440	43.745	44.437	44.400	44.366
SALDO TOTAAL PROGRAMMA'S	-170	-55	-216	-17	-354	-724
Reserves						
Storting reserves	3.539	3.147	4.928	3.147	3.147	3.147
Onttrekking reserves	2.917	3.202	5.143	3.164	3.501	3.871
Saldo mutaties reserves	-622	55	216	17	354	724
BEGROTINGSRESULTAAT	-792	0	0	0	0	0
Opgenomen in Programma Ondersteuning						
Overhead	P.M.	9.945	7.884	7.938	7.925	7.916
Bijdragen gemeenten	34.150	35.899	37.119	37.719	37.719	37.719
BDuR	6.361	6.337	6.448	6.448	6.448	6.448
Heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	100	0	10	10	10	10

3.2 Uiteenzetting van de financiële positie

In 2018 is er besloten tot een toevoeging van het product Voorbereiding en coördinatie aan het Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing ten bedrage van € 860.000. In 2017 is de daadwerkelijke inrichting van dit product ter hand genomen. Om organisatie en budget weer consistent te laten zijn, is voor 2018 een technische begrotingswijziging doorgevoerd die tevens het uitgangpunt is voor de primaire begroting 2019. Er heeft dus geen toevoeging plaatsgevonden van andere onderdelen ("nieuw beleid").

Voor de financiële positie is het van belang inzicht te hebben in de meerjarige ontwikkeling van de balansen.

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000 en ultimo boekjaar.

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
Activa						
<i>Vaste Activa</i>						
Materiële vaste activa	27.292	28.457	31.502	28.116	29.381	30.942
Financiële vaste activa	18	18	18	18	18	18
<i>Totaal vaste activa</i>	27.310	28.475	31.520	28.134	29.399	30.960
Financieringstekort/overschot	1.122	-1.624	-6.051	-3.900	-6.749	-8.556
<i>Totaal activa</i>	28.432	26.850	25.469	24.233	22.650	22.404
Passiva						
Reserves	7.668	7.622	7.616	7.598	7.245	8.183
Voorzieningen	3.684	3.298	3.082	3.030	2.976	2.976
Geldleningen	17.081	15.930	14.772	13.605	12.430	11.246
<i>Totaal vaste passiva</i>	28.433	26.850	25.469	24.233	22.650	22.404
<i>Totaal Passiva</i>	28.432	26.850	25.469	24.233	22.650	22.404

Hieruit is het volgende verloop van het EMU-saldo af te leiden.

Omschrijving	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	2020	Meerjarenraming 2021 2022	
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekkingen uit reserves	-623	55	217	17	354	724
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.647	3.256	3.261	3.740	4.037	4.369
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	465	513	511	509	507	504
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.869	4.352	8.400	5.224	6.736	2.829
<i>Berekend EMU-saldo</i>	-380	-528	-4.411	-958	-1.838	2.768

De investeringen betreffen investeringen met economisch nut; er vinden geen investeringen met maatschappelijk nut of investeringen in de openbare ruimte plaats.

Ten behoeve van de volgende beleidsplanperiode c.q. de begroting 2020 zal de totale reservepositie van het Programma Brandweezorg worden geëvalueerd. Voor het verloop van de reserves en

voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 4.2. Hierna is per reserve en voorziening een beknopte toelichting opgenomen.

Algemene reserve Brandweer

De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. Dit weerstandvermogen is bestuurlijk bepaald op € 1.500.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2016 is € 753.009 waardoor 50% van de bestuurlijk afgesproken omvang van het weerstandvermogen bereikt is.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel Brandweer

Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van € 3.147.108 gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

Reserves brandweer

De reserves brandweer bestaat uit de egalisatiereserve bezuinigingen en de reserve sociaal plan.

Reserve egalisatie bezuinigingen

Het geraamde saldo per ultimo 2017 bedraagt € 681.000. Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen. De verminderingen van 2018 tot en met 2021 hebben voornamelijk betrekking op additionele lasten als gevolg van het strategisch personeel plan van de brandweer.

Reserve Sociaal Plan Brandweer

Het geraamd saldo ultimo 2017 bedraagt € 182.000. Op basis van de besluitvorming door het algemene bestuur is er ten laste van het resultaat van het boekjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd. Ten laste van deze reserve worden tot en met 2021 de afbouw van de vergoedingen woon werk verkeer en piket Maastricht gemuteerd.

Reserves GHOR

Dit is de algemene reserve van de GHOR

Voorziening groot onderhoud panden Brandweer

Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen worden de jaarlijkse dotaties van € 499.000 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten en Sittard Middenweg. De jaarlijks geraamde uitgaven komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid

De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage tegen contante waarde ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Over de contante waarde wordt jaarlijks een rekenrente van 4 % toegevoegd aan de voorziening exploitatie. Ten laste van de voorziening worden de netto exploitatiekosten van dit pand van geboekt.

3.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Hieronder zijn de incidentele baten en lasten weergegeven. Een – betreft een nadeel, een + een voordeel. Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	Bedrag
Saldo incl. mutaties reserves	0
Incidentele stortingen reserves	-
Incidentele onttrekkingen reserves	671
Totaal incidenteel	671
Saldo excl. incidenteel	-671

3.4 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Hieronder zijn voor de taakvelden die voor de veiligheidsregio relevant zijn de baten en lasten weergegeven. Alle bedragen luiden x € 1.000.

Lasten	2019	2020	2021	2022
0.4 Overhead	7.884	7.938	7.925	7.916
0.10	1.943	163	163	163
1.1 Crisisbeheersing	39.063	39.501	39.813	40.159
Totaal Lasten	48.890	47.602	47.901	48.238
Baten	2019	2020	2021	2022
0.5 Treasury	13	13	13	13
0.10 Mutaties reserves	1.050	131	156	180
1.1 Crisisbeheersing	47.827	47.458	47.732	48.045
Totaal baten	48.890	47.602	47.901	48.238

4 Bijlagen

4.1 Uitgangspunten begroting

4.1.1 Algemene uitgangspunten

De algemene financiële uitgangspunten voor de begroting en jaarrekening zijn in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg of door besluitvorming in het algemeen bestuur vastgelegd en betreffen:

- De Veiligheidsregio Zuid-Limburg stelt jaarlijks een begroting op, conform de hiervoor geldende regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Het begrotingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december.
- Jaarlijks wordt een begroting opgesteld met daarin vermeld de inkomsten en uitgaven voor het komend begrotingsjaar, welke is voorzien van een toelichting en de nodige specificaties, waaronder overzichten van de ramingen van bijdrage van de gemeenten. Tevens is een inzicht te geven in meerjarig perspectief over drie jaren na het begrotingsjaar (meerjarenraming).
- De begroting is ingedeeld naar een tweetal directe programma's: [1] rampenbestrijding en crisisbeheersing en [2] brandweezorg. Daarnaast bestaat een ondersteunend programma.
- De bijdrage van de gemeenten aan het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt gebaseerd op het aantal inwoners in Zuid-Limburg op basis van de CBS-cijfers per 1 januari van twee jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar (begroting 2019 is gebaseerd op aantal inwoners van 2017).
- De gemeentelijke bijdrage aan het programma brandweezorg wordt de verdeelsleutel genoemd en is per deelnemende gemeente per peildatum 1 januari 2009 als volgt samengesteld: 70% van inbreng begroting (historie) + 10% uitkering gemeentefonds (GF) + 10% inwoneraantal (Inw) + 10% uit de verhouding 70/30 (70% inwoners en 30% uitrukfrequentie, een eerdere bestuurlijk voorgestelde verdeelsleutel). Dit wordt de 70:10:10:10 verhouding genoemd.
- In 2017 is een bestuurlijke discussie opgestart over de herziening van de verdeelsleutel. Bij het samenstellen van de begroting zal aansluiting worden gehouden bij de uitkomsten van deze discussie. Bij de begrotingsvoorbereiding 2019, die nu wordt opgestart, wordt vooralsnog de bestaande verdeelsleutel gehanteerd om de begroting naar de deelnemende gemeenten te verdelen. De verdeelsleutel is niet van invloed op de inhoud en omvang van de begroting van de Veiligheidsregio.
- Additioneel aan deze verdeelsleutel met peildatum 2009 zijn de eindafrekeningen 'Schoon door de Poort' vanaf 2012 in de gemeentelijke bijdragen opgenomen.
- Het jaardocument en de begroting voor het MCC (gemeentelijke bijdrage) kent een gelijke procedurelijn als het jaardocument en de begroting van de veiligheidsregio. De eigenaren van het MCC hebben door ondertekening van de 'overeenkomst beheer en exploitatie MCC Maastricht' de bevoegdheid tot goedkeuring en vaststelling van het jaardocument en de begroting ten behoeve van het beheer en de exploitatie belegd bij het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. Hiermee wordt bedoeld de gemeentelijke bijdrage.

4.1.2 Toepassen indexering

De afspraken ten aanzien van de jaarlijkse indexering zijn:

- Bij het opstellen van de begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau. Aangezien de begroting voor 1 april van het voorafgaande jaar gereed dient te

zijn, kan geen gebruik worden gemaakt van de index percentages conform de meicirculaire van het gemeentefonds. De percentages van deze circulaire zijn ook gebaseerd op de gegevens van het Centraal Planbureau.

- Van de indexpercentages voor loon en materieel wordt een gemiddelde index berekend op basis waarvan de opbrengsten (inclusief gemeentelijke bijdrage) zal worden geïndexeerd. Dit gemiddelde is afhankelijk van de verhouding tussen de loonkosten en de materiële kosten.
- Bij de jaarrekening vindt een herrekening op basis van de daadwerkelijke index plaats met een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen.

4.1.3 Overige uitgangspunten

- De opzet van de nieuwe indeling van de begroting met ingang van 2018 is afgestemd met vertegenwoordigers/deskundigen van de gemeenten. Deze lijn wordt, inclusief aanbevelingen van de Provincie Limburg, voortgezet voor de begroting 2019.

4.2 Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente

4.2.1 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Inwoners 1-1-2017	Bedrag per inwoner				Brandweezorg (zie 4.2.2)	Totale bijdrage
		GHOR	Voorbereiding en Coördinatie (Veiligheids- bureau, 4.2.3)	Totaal Rampen- bestrijding en Crisisbeheersing	Burgernet		
Beek	15.951	26.368	32.675	59.043	1.833	693.134	754.010
Brunssum	28.358	46.877	58.090	104.967	3.258	1.474.646	1.582.871
Eijsden-Margraten	25.297	41.817	51.821	93.638	2.907	1.353.846	1.450.391
Gulpen-Wittem	14.337	23.700	29.369	53.069	1.647	810.216	864.932
Heerlen	87.189	144.128	178.604	322.732	10.018	4.997.879	5.330.629
Kerkrade	45.937	75.936	94.100	170.036	5.278	2.450.016	2.625.330
Landgraaf	37.458	61.920	76.731	138.651	4.304	1.880.882	2.023.837
Maastricht	122.753	202.916	251.453	454.369	14.104	7.421.994	7.890.467
Meerssen	19.072	31.527	39.068	70.595	2.191	1.035.056	1.107.842
Nuth	15.305	25.300	31.352	56.652	1.759	732.240	790.651
Onderbanken	7.865	13.001	16.111	29.112	904	339.466	369.482
Schinnen	12.954	21.414	26.536	47.950	1.488	556.383	605.821
Simpelveld	10.571	17.474	21.655	39.129	1.215	480.539	520.883
Sittard-Geleen	93.319	154.260	191.161	345.421	10.722	7.381.064	7.737.207
Stein	25.059	41.424	51.332	92.756	2.879	1.126.734	1.222.369
Vaals	9.710	16.051	19.891	35.942	1.116	566.361	603.419
Valkenburg aan de Geul	16.440	27.176	33.677	60.853	1.889	976.108	1.038.850
Voerendaal	12.462	20.600	25.528	46.128	1.432	552.134	599.694
Totaal	600.037	991.889	1.229.154	2.221.043	68.944	34.828.700	37.118.687

4.2.2 Nadere specificatie opbouw bijdrage brandweer

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Percentage	Bijdrage begroting 2018 incl. index 2017 en 2018	Afrekening loonindex 2017 (3,6%- 1,9%) x 64% lasten	Afrekening prijsindex 2017 (1,1%- 0,9%) x 36% lasten	Bijdrage 2018 incl. afrekening t/m 2017	Loonindex 2019 : 2,7% x 62%	Prijsindex 2019 : 1,4% x 38%	Bijdrage 2019 zonder huren incl. index 2018 en 2019
Beek	1,9901%	670.093	7.457	439	677.989	11.493	3.652	693.134
Brunssum	4,2340%	1.425.626	15.865	933	1.442.424	24.451	7.771	1.474.646
Eijsden-Margraten	3,8872%	1.308.841	14.566	857	1.324.264	22.448	7.134	1.353.846
Gulpen-Wittem	2,3263%	783.283	8.717	513	792.513	13.434	4.269	810.216
Heerlen	14,3499%	4.831.740	53.771	3.163	4.888.674	82.869	26.336	4.997.879
Kerkrade	7,0345%	2.368.573	26.359	1.551	2.396.483	40.623	12.910	2.450.016
Landgraaf	5,4004%	1.818.358	20.236	1.190	1.839.784	31.187	9.911	1.880.882
Maastricht	21,3100%	7.175.270	79.854	4.698	7.259.822	123.061	39.111	7.421.994
Meerssen	2,9718%	1.000.649	11.136	655	1.012.440	17.162	5.454	1.035.056
Nuth	2,1024%	707.900	7.878	463	716.241	12.141	3.858	732.240
Onderbanken	0,9747%	328.181	3.652	215	332.048	5.629	1.789	339.466
Schinnen	1,5975%	537.888	5.986	352	544.226	9.225	2.932	556.383
Simpelveld	1,3797%	464.565	5.170	304	470.039	7.968	2.532	480.539
Sittard-Geleen	21,1925%	7.135.704	79.411	4.671	7.219.786	122.384	38.894	7.381.064
Stein	3,2351%	1.089.280	12.122	713	1.102.115	18.682	5.937	1.126.734
Vaals	1,6261%	547.535	6.093	358	553.986	9.391	2.984	566.361
Valkenburg a/d Geul	2,8026%	943.659	10.502	618	954.779	16.185	5.144	976.108
Voerendaal	1,5853%	533.781	5.940	349	540.070	9.155	2.909	552.134
Totaal	100,0000%	33.670.928	374.715	22.042	34.067.685	577.488	183.527	34.828.700
					Jaar	Loonindex	Prijsindex	Totale index
					2018	207.877	100.598	308.475
					2019	577.488	183.527	761.015
					Totaal	785.365	284.125	1.069.490

4.2.3 Nadere specificatie opbouw bijdrage voorbereiding en coördinatie

Gemeente	Inwoners 1-1-2017	Bijdrage begroting 2018 Veiligheidsbureau	Bijdrage Bevolkingszorg	Totale bijdrage	Verdeling naar inwoners-aantal 1-1-2017	Loonindex 2019	Prijsindex 2019	Bijdrage 2019 Programma R en C
Beek	15.951	22.998	9.162	32.160	31.970	535	170	32.675
Brunssum	28.358	40.717	16.222	56.939	56.837	951	302	58.090
Eijsden-Margraten	25.297	35.958	14.326	50.284	50.702	849	270	51.821
Gulpen-Wittem	14.337	20.765	8.273	29.038	28.735	481	153	29.369
Heerlen	87.189	125.102	49.841	174.943	174.749	2.925	930	178.604
Kerkrade	45.937	65.872	26.243	92.115	92.069	1.541	490	94.100
Landgraaf	37.458	53.623	21.363	74.986	75.075	1.257	399	76.731
Maastricht	122.753	175.379	69.871	245.250	246.027	4.117	1.309	251.453
Meerssen	19.072	27.252	10.857	38.109	38.225	640	203	39.068
Nuth	15.305	22.078	8.796	30.874	30.675	514	163	31.352
Onderbanken	7.865	11.263	4.487	15.750	15.763	264	84	16.111
Schinnen	12.954	18.549	7.390	25.939	25.963	435	138	26.536
Simpelveld	10.571	15.373	6.125	21.498	21.187	355	113	21.655
Sittard-Geleen	93.319	133.904	53.347	187.251	187.035	3.131	995	191.161
Stein	25.059	35.874	14.292	50.166	50.224	841	267	51.332
Vaals	9.710	13.786	5.492	19.278	19.461	326	104	19.891
Valkenburg aan de Geul	16.440	23.642	9.419	33.061	32.950	552	175	33.677
Voerendaal	12.462	17.865	7.118	24.983	24.977	418	133	25.528
Totaal	600.037	860.000	342.624	1.202.624	1.202.624	20.132	6.398	1.229.154

4.3 Staat van reserves en voorzieningen

Bedragen luiden x € 1.000.

Omschrijving	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019		Stand ultimo 2019	Mutaties 2020		Stand ultimo 2020	Mutaties 2021		Stand ultimo 2021	Mutaties 2022		Stand ultimo 2022
		+	-/-		+	-/-		+	-/-		+	-/-	
Reserves													
Algemene reserve	149	1.500	671	978	-	-	978	-	-	978	-	-	978
Egalisatiereserve kapitaallasten materieel	7.022	3.147	4.145	6.024	3.147	3.116	6.056	3.147	3.453	5.750	3.147	3.823	5.075
Reserves Brandweer	662	-	48	613	0	48	565	-	48	516	-	48	468
Reserves GHOR	200	-	-	200	-	-	200	-	-	200	-	-	200
Totaal reserves	8.032	4.647	4.864	7.816	3.147	3.164	7.798	3.147	3.501	7.445	3.147	3.871	6.721
Voorzieningen													
Onderhoud panden	2.839	499	499	2.839	499	499	2.839	499	499	2.839	499	499	2.839
Maastricht Zuid exploitatie	293	12	62	243	10	62	191	8	62	137	5	62	80
Totaal voorzieningen	3.132	511	561	3.082	509	561	3.030	507	561	2.976	504	561	2.919

4.4 Staat van geldleningen

Omschrijving (bedragen x €1.000)	Verval- datum rente en aflossing	Oorspr. hoofdsom	Einde looptijd	Rente %	2019			2020			2021			2022		
					Restant hoofdsom ultimo 2018	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.008257	11-mrt	415	2034	5,04	272	11	14	13	260	12	13	248	13	236	12	222
Bank Nederlandse Gemeenten nr 9.998	1-okt	1.044	2040	6,25	843	8	53	824	52	20	21	804	50	783	49	761
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.006275	3-aug	1.500	2026	4,69	1.500	0	70	1.500	70	0	0	1.500	70	1.500	0	1.500
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.006276	1-okt	2.000	2051	4,89	1.862	24	91	1.838	90	25	26	1.813	89	1.787	27	1.760
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.006277	3-okt	2.000	2051	4,99	1.865	23	93	1.842	92	25	26	1.817	91	1.791	27	1.764
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.006278	1-okt	2.000	2032	4,99	1.588	81	79	1.507	75	85	89	1.422	71	1.333	66	1.239
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.00848	28-nov	10.000	2036	0,56	6.000	1.000	46	7.000	41	1.000	1.000	6.000	35	5.000	29	4.000
Totaal		8.959			15.930	1.158	447	14.772	433	1.167	1.175	13.605	418	12.430	1.184	11.246

4.5 Specificaties investeringen

4.5.1 Meerjareninvesteringsplan

Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	Programma	2019	2020	2021	2022
Tankautospuiten	Brandweezorg	3.038	3.033	1.259	668
Updates	Brandweezorg	35	-	962	-
Redvoertuigen	Brandweezorg	-	960	-	989
Hulpverleningsvoertuigen	Brandweezorg	-	-	-	-
Overige grote voertuigen	Brandweezorg	-	-	1.488	-
Dienstauto's	Brandweezorg	140	85	304	334
Overige materieel	Brandweezorg	2.284	219	88	53
Adembeschermingsmiddelen	Brandweezorg	157	-	-	-
Verbindingsmiddelen	Brandweezorg	796	190	1.120	-
Overig repressief	Brandweezorg	55	112	36	-
Kleding	Brandweezorg	938	392	1.157	531
Automatisering MZL	Ondersteuning	-	-	-	22
Inventaris	Ondersteuning	506	233	233	233
Panden	Ondersteuning	450	-	90	-
Totaal		8.399	5.224	6.737	2.830

4.5.2 Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten

In onderstaande tabel is het geprognosticeerde verloop van de kapitaallasten opgenomen. Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten pand	825	815	755	701
Kapitaallasten inventaris	292	325	349	373
Kapitaallasten automatisering	0	0	0	0
Kapitaallasten kantoor	0	0	0	0
Kapitaallasten voertuig	1.614	1.900	2.158	2.427
Kapitaallasten materiaal	531	685	703	634
Kapitaallasten kleding	450	448	484	630
Kapitaallasten inventaris nieuw	50	83	107	132
Totaal	3.762	4.256	4.556	4.897

Om fluctuaties in de exploitatie te voorkomen, is ter egalisatie van de kapitaallasten een egalisatiereserve ingesteld. Het geprognosticeerde verloop hiervan is onderstaand weergegeven. Bedragen luiden x € 1.000.

Egalisatiereserve kapitaallasten materieel	2019	2020	2021	2022
Geprognosticeerde beginstand	7.022	6.024	6.056	5.750
Onttrekking	4.145	3.115	3.453	3.822
Storting	3.147	3.147	3.147	3.147
Geprognosticeerde stand ultimo	6.024	6.056	5.750	5.075

Niet alle kapitaallasten lopen via de egalisatiereserve kapitaallasten materieel. De onderdelen voertuigen (€ 1.614), kleding (€ 450), nieuwe inventaris (€ 50) en materialen (€ 531), totaal dus € 2.645 worden uit deze reserve geput. Daarnaast wordt in 2019 incidenteel € 1.500 uit deze reserve geput.